

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om stats-tilskud m. v. til zoologiske haver.

(Lovforslag nr. L 121. Fremsat 24/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Albertsen (S):

Det lovforslag, som ministeren for kulturelle anliggender her har forelagt folketinget, svarer helt til de krav, som ministeren har været stillet over for fra finansudvalgets side, idet det jo gennem en længere periode, 3-4 år, har ydet årlige bevillinger via finansloven. Denne ordning er i sig selv uholdbar og har foranlediget finansudvalget til at stille krav om, at et udvalg skulle analysere hele problematikken via en betænkning og i givet fald komme med et lovforslag, som kunne sikre en mere stabil status for de haver, vi her taler om.

Grundlaget for lovgivningen er derfor den betænkning og det betækningsudkast, som vi har haft lejlighed til at studere. Jeg synes, der er grund til at takke de mennesker, der har præsteret denne indsats. Det forekommer mig at være en lille, læseværdig bog, som forsyner én med megen viden og giver anledning til megen glæde ved at få det positive frem, som der her er tale om.

De 8 betingelser, som er opstillet i ministerens forslag, for at haven kan komme ind under loven, forekommer meget realistiske og dækkende, og jeg synes, de er rimelige og rigtige.

Forslaget går som bekendt ud på, at man skal kunne yde bevillinger på 20 pct. af lønudgiften for de respektive haver, og det drejer sig jo ikke alene om Zoologisk Have i København, men også om Zoologisk Have i Ålborg. Når man ved, at 85 pct. af havernes udgifter er lønudgifter, så er sammenstillingen af disse to procenter rimelig og rigtig.

Man kunne måske også have tænkt sig tilskud på anden vis. Jeg har forstået på enkelte zoologiske haver, at de måske snarere kunne

tænke sig at se det sat i relation til antallet af dyr eller til foderudgifter eller andre ting, men jeg synes, at det, der ligger her på bordet, er tilfredsstillende, navnlig når der også er tale om en begrænsning. Vi må selvfølgelig også kigge på de økonomiske problemer, der rejser sig, ikke mindst på baggrund af vores generelt dårlige økonomiske situation, men denne ramme er jo på 2 mill. kr., og derfor synes jeg, at det er et beløb, som vel nok skulle kunne kaperes, selv i en sparetid.

Ud over dette årlige tilskud vil der være adgang til for ministeren at give rente- og afdragsfrie lån til de haver, det drejer sig om, og det er som sagt stadig væk kun Ålborgs og Københavns zoologiske haver, der er inde i billedet. Jeg ved meget vel, at der både er Safari-parken på Lolland og Løveparken i Givskud ved Vejle, og der er også den zoologiske have i Odense. Men ingen af disse tre institutioner har vedtægter og har for nærværende ønsket at komme ind under loven, og derfor bygger lovforslaget altså som sagt på førnævnte begrænsning.

Jeg tror, det er særdeles vigtigt, at også den anden del af lovforslaget, nemlig spørgsmålet om lånene, er med i billedet, for det er simpelt hen forudsætningen for, at disse haver kan leve op til de krav, de naturligt må honorere for at kunne være rammen om dyrenes trivsel, og dermed også give muligheder for de mange oplevelser, som et besøg i en zoologisk have under alle omstændigheder er for dem, der kommer dér. Zoo i København har jo indtil de seneste år haft et vældigt godt ry ude omkring i verden. Dette ry er faktisk i en vis fare, hvis man ikke får midler til at kunne udbygge det og leve op til de krav, som publikum og som dyrene har, og som medarbejderne har.

Ud over det er der tale om et lille rådighedsbeløb, som ministeren kan yde til ganske specielle opgaver, og det synes jeg er en udmærket ventil, når man tager den udvikling i betragtning, der faktisk finder sted på dette felt, både hvad det pædagogiske og hvad andre ting angår.

Jeg er ikke i tvivl om, at enhver, der har den mindste smule interesse for begrebet zoologiske haver, med rædsel vil se i møde, at disse haver ikke længere skulle eksistere. Jeg tror nok, at hvis dette lovforslag ikke bliver vedtaget, så må man imødesee, at Zoologisk Have i København lukker, det vil sige en stor arbejdsplads, hvor over 100 mennesker er beskæftiget.

[Albertsen.]

Og for Zoologisk Have i Ålborg er det noget lignende, der gør sig gældende. Det vil betyde arbejdsløshed for de ansatte. Det vil også betyde et valutarisk tab for landet. 40 pct. af indtægten i Zoologisk Have i København er turistindtægter, og for Ålborg er det oven i købet et større beløb. Jeg tror ikke alene, at der er tale om oplevelser af pædagogisk og menneskelig art, men der er også tale om rekreative, værdifulde områder, som jeg ved indgår i mange menneskers trivsel og mulighed for trivsel.

Derfor er det socialdemokratiets opfattelse, at uanset de vanskeligheder, vi har på anden vis, hvad økonomi angår, må vi erkende, at der er visse ting, som vi ikke ønsker slået i stykker, og der er visse ting, vi i høj grad ønsker bevaret. Jeg skal derfor på socialdemokratiets vegne varmt anbefale lovforslaget til en hurtig behandling. Den ånd, der går igennem betænkningen, og det lovforslag, der er tale om, svarer jo ganske til den række af eksperterindstilling, som har været grundlaget for hele initiativet og for arbejdet her for nærværende.

Jeg mener ikke, at alt i denne verden kan vurderes i penge, selv om penge er nødvendige. I dette tilfælde drejer det sig om en ydelse på godt 3 mill. kr. om året, så længe lovforslaget holder. Jeg tror også, det vil være et godt grundlag og udgangspunkt for, at man på anden vis og på anden måde kan skaffe sig midler til at foretage en udbygning, så den tilfredsstillende standard, som er nødvendig, for at de pågældende haver kan trives, derved kan opnås.

Anna Dorith Skriver (V):

Kultur er mange ting, og i dag bliver vi mindet om, at det også er zoologiske haver. Ministerens ansvarsområde lægger bestandig nyt land inden for sine grænser.

Hovedstadsområdet har i kraft af virksomhed og rigdom og menneskemængdens muligheder kunnet opbygge faciliteter og skønne steder til glæde for den stedlige befolkning, men da også for besøgende udlændinge og provinsboere. I de senere år har udviklingen åbenbart gjort det mere og mere vanskeligt for mange af disse institutioner at klare sig økonomisk uden bistand fra hele samfundet, hvis normer og bestemmelser heller ikke kan siges at være uden skyld i de økonomisk set kedelige resultater. Typisk er det f. eks., at lønkontoen for

Zoologisk Have i København i 1966 tog 51 pct. af havens samlede indtægter, nu bruger den 75 pct.

Spørgsmålet er, så vidt jeg forstår, ikke, om zoologiske haver skal klare sig med eller uden støtte. Hvis Zoologisk Have i København skal videreføres på forsvarlig vis, må der hjælp til, og jeg kan fortælle, at venstre derfor har tænkt sig at gå positivt ind i udvalgsbehandlingen af kulturministerens forslag.

Om vi skal give statsstøtten i form af procentvis refusion, og om den skal gøres betinget af en vis anden støtte, vil vi nærmere tage stilling til under udvalgsarbejdet sammen med andre detaljer som f. eks. tilsynsrådets sammensætning og forholdet til de selvejende kommunalstøttede zoologiske haver.

Personlig har jeg aldrig kunnet lide zoologiske haver, men det beror på usaglige grunde og hører sammen med, at jeg som barn på varme sommersøndage blev droppet ved indgangen til en zoologisk have sammen med utallige mindre søskende og kusiner og fætre, mens de voksne tog på travbanen. Men det skal ikke komme sagen til skade.

Poulsgaard (FP):

Kulturministeren sagde, da vi behandlede forslaget om ophavsretten, at det var et unødvendigt lovforslag. Her bliver vi igen præsenteret for et unødvendigt lovforslag og en hel nyskabelse. Det er igen et eksempel på, at staten griber ind i ting, som ikke vedrører staten en papand, havde jeg nær sagt.

Lovforslaget går ud på en hel masse paragraffer og budgetter og regnskaber, der skal være godkendt af ministeriet, haverne skal være åbne for offentligheden, og haverne skal have en tilfredsstillende standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne. Ja hvad ellers, havde jeg nær sagt.

Og så er der dette statstilskud, 20 pct. af havens lønudgifter, som det blev sagt af andre ordførere. Nu sagde venstres ordfører, at det var 75 pct.; jeg har fået oplyst, at det var 85 pct., men all right, det kan godt ske, mine oplysninger er forkerte. Det skal jeg lade ligge. Men beløbet er jo pristalsreguleret, og så ruller lavinen. Og én ting til: har vi først en lov vedtaget, er det også nemt at føje en paragraf til hist og her.

Vi kunne jo hjælpe på havens lønudgifter på en helt anden måde. Man kunne f. eks., som vi

[Poulsgaard.]

har foreslået, sige: nu er den skattefri bundgrænse 25.000 kr. På den måde får man virkelig en lønkompensation, og så ville de lønkrav, der kom frem de nærmeste år, blive opfyldt i form af mindre skat.

Jeg har fået oplyst, at i dag koster det 14 kr. at gå i Zoologisk Have for voksne og 7 kr. for børn. Skulle haven løbe rundt i sig selv, skulle man op på en billetpris på 21 kr. pr. voksen og 10 kr. pr. barn, men i kraft af at vi sænker skatten, kunne man jo også få råd til at betale det. Hr. Albertsen er da velkommen til at grine, men han var inde på det helt centrale: vi står i en økonomisk vanskelig situation, og den bliver værre og værre, og hvis vi stadig pøser penge ud til administration og unyttige udgifter, får vi aldrig bragt orden i vores eget hus. Det var måske en af de ting, man kunne overveje.

Man kunne måske også overveje, at zoologisk museum efter de tal, jeg har fået oplyst, sidste år havde besøg af 300.000, og dér er det gratis at komme ind. Hvis man forlangte 6, 7, 8 kr. for at komme ind, ville det da være en virkelig hjælp til havens økonomi. Man kunne vel også overveje, om det absolut skal være gratis for alle skoleklasser i kongeriget at rende i Zoologisk Have. Jeg har før sagt, at de køber ispinde, sødavand og den slags ting, og når så folk får noget mere skattelettelse, så kunne de såmænd også godt betale en lille smule for at komme ind. Det kunne man overveje.

Jeg synes også nok, der er en anden ting, der er værd at overveje. Efter de oplysninger, jeg har fået, har Zoologisk Have i de sidste mange år, selv om befolkningstallet er steget, selv om vi har en øget turiststrøm, ikke fået andel i den strøm. Der er det samme antal besøgende, i hvert fald i København, som der har været i en lang årrække. Og så står der i lovforslaget, at tilskuddene i de næste år skal være 3,3 mill. kr. i 1975-kroner. Det betvivler jeg da ikke, men vi ved, at med den prisudvikling, vi er inde i, bliver det ikke 3,3 mill. kr., så bliver det mindst 5 mill. kr. pr. år i ekstraordinære tilskud.

Der var måske andre måder, vi kunne hjælpe zoologiske haver på. Modsat fru Anna Dorith Skriver har jeg tit været i Zoologisk Have, og jeg kan lide at komme der. Det er vel også mange gange nationale klenodier,

havde jeg nær sagt. Men der var vel andre måder, man kunne hjælpe Zoologisk Have på end lige dem, der nævnes i dette lovforslag, som altså efter vor mening er fuldstændig unødvendigt. Man kunne f. eks. opfordre fjernsynet til – og nu ved jeg i hvert fald, at kulturministeren har et godt forhold til fjernsynet – at lave en udsendelse derude, en helaftensudsendelse, og så lave en indsamling til fordel for zoologiske haver via fjernsynet. Man kunne måske starte et lotteri ligesom sønderjysk lotteri. Nu kunne man jo tænke sig mange ting. Man kunne også tænke sig i forbindelse med sådan et lotteri at arrangere en slags safaritur for hele familien til Afrika eller sådan noget. Det ville give en masse reklame og en masse omtale. Ja men jeg kan ikke forstå, man skal grine ad den slags ting, for jeg mener, vi skal finde nogle løsninger på problemet, men der er kun én løsning herinde, der gælder, det er offentlige tilskud. Staten skal blande sig i mere og mere. Og nu er det to zoologiske haver, det drejer sig om, så bagefter kommer alle de andre rendende, og så får vi en statsdirigering. Det kan jeg se at hr. Knud Jespersen kan lide, men det kan jeg altså ikke, men jeg vil gerne hjælpe med gode forslag til, at vi kan skabe økonomisk basis for zoologiske haver.

Gunner Baunsgaard (RV):

I modsætning til hr. Poulsgaard er jeg ikke spor ked af, at kulturministeren får nyt land inden for sine grænser. Der er jo foregået et udvalgsarbejde, som har beskæftiget sig med alle de igangværende zoologiske haver og dyreparker og deres formål, og det er derudfra, vi nu behandler lovforslaget.

Som på så mange andre områder er det de økonomiske problemer ved driften af sådanne forevisningsformål, der giver anledning til behandlingen af lovforslaget, og det er jo allerede nævnt også, hvordan driften er det, der får bægeret til at flyde over på flere områder. Gennem de sidste år har henholdsvis stat, amt og kommune bidraget til de to zoologiske havers videreførelse, som det her drejer sig om, og man ønsker nu at få det lagt i mere faste rammer. Undervisning, forskning og opdræt af vilde dyr er formål, der ligger til grund, foruden selvfølgelig forevisning, men undervisningsformål er for mig det vigtigste. Ved en veltilrettelagt undervisningssituation lokalemæssigt, forevisningsmæssigt og med veludbejdet materiale kan de zoologiske haver være

[Gunner Baunsgaard.]

af væsentlig værdi for skolerne. Selvfølgelig må der en alsidig og vidtspændende dyrebestand til også i geografisk henseende. Jeg anser de zoologiske haver og dyreparker med en vis standard som en del af det, vi skal arbejde med i forhold til vores kultur, og som vi også må kunne hente en viden om f. eks. på lige fod med, hvad der findes i museer. Der er bare den forskel, at materialet her er levende.

Efter de retningslinjer, der med lovforslaget er lagt frem, vil kun to zoologiske haver i Danmark på nuværende tidspunkt komme ind under lovbestemmelserne. Forslaget opererer med tilskud i forhold til udbetalte lønninger. Ministeren og kommunale myndigheder udpeger efter lovforslaget et tilsynsråd, der både skal være initiativtagende, indstillende og rådgivende, og det må være rimeligt, men jeg tror, at det er et område, vi måske skal tale lidt om i udvalget, også når visse driftsudgifter skal være kriterium for tilskud.

Der er ikke med lovforslaget lagt op til, at det kun skal være de zoologiske haver i København og Ålborg, der skal kunne komme i betragtning. Jeg anser det for rimeligt, at såfremt andre dyreparker opnår standarden, skal de også have mulighed for godkendelse, og ingen er vel i tvivl om, at Københavns Zoologiske Have trænger til en vældig ansigtsløftning. Generalplanen, som er fremsat i betænkningen, opererer jo med en langtidspanlægning, der er vidtrækkende. Foruden at Zoologisk Have selv skal bidrage, skal Hovedstadsrådet og staten jo yde, og det fremgår af bemærkningerne, hvor meget det drejer sig om. Jeg vil anse det for beklageligt, om vi ikke i Danmark har råd til at opretholde zoologiske haver, som er mere end blot forretning, der skal give overskud.

Som nævnt er vi positive over for lovforslaget, og vi deltager gerne i et udvalgsarbejde.

Kristine Heltberg (SF):

På dette fremrykkede tidspunkt tror jeg ikke jeg vil holde nogen stor tale om zoologiske havers fortræffelighed, selv om det kunne være fristende, men blot sige, at jeg så absolut er enig i ministerens hensigter med dette lovforslag, at jeg varmt vil støtte det og håber, at der måske kan komme nogle morsomme og givtige timer i udvalget omkring det.

Gerda Møller (KF):

Inden for den konservative folketingsgruppe finder vi det rigtigt at sammenligne en zoolo-

gisk have med et museum, og derfor finder vi det også rigtigt, at man vil indrette støtten til zoologiske haver efter museumslovens principper. Forslaget vil bevirke, at vi får stabilitet i havens forhold, og det mener jeg nok kan tiltrænges, når man kender de vanskeligheder, haven har haft og stadig har at slås med. Vi er af mange grunde velvillige over for forslaget. Jeg tror, det både undervisningsmæssigt og videnskabeligt har betydning, at vi har zoologiske haver, som også på visse punkter kan arbejde i forbindelse med zoologisk museum. Vi finder, at det er almen kulturelt, og det er rekreativt for befolkningen at have en zoologisk have; vi finder, den har stor turistmæssig betydning, også for turisterne fra provinsen, hvis man må kalde dem sådan. Det er en stor arbejdsplads. Vi ved, at priserne ikke kan sættes op. Jeg er ikke så optimistisk som hr. Poulsgaard. Jeg tror nemlig, at en af grundene til, at besøgstallet er stagnerende – for det er jo ikke gået tilbage – netop er, at prisen er så høj. Hvis en familie skal derind og skal betale 2 gange 14 kr. og så 7 kr. for hvert af børnene, så skal der mange penge til, selv om det godt nok for den enkelte kan være billigere end at gå i biografen og man kan være der længere og i reglen også få et større udbytte af det. Men vi mener altså ikke, prisen kan sættes op.

Så mener vi endelig, at forslaget også betyder, at det i nogen grad afløser de tilskud, som man tidligere har ydet over finansloven. Det kan da godt være, at vi også vil se lidt på støttekriterierne i udvalget, men vi vil i hvert fald være positive. Vi synes, haven trænger til en håndsrækning. Vi synes også, haven selv har gjort meget for at rette op på tingenes tilstand. Jeg hører til dem, der kommer der ofte, og jeg synes, at selv om de har haft disse økonomiske vanskeligheder, sker der noget ude i haven, der er sket mange forbedringer; man kan godt se, der trænges til flere forbedringer, for at dyrene kan få det godt, men jeg synes, det, de har gjort, er lykkedes på en god og, synes jeg, også morsom måde. Jeg nyder i hvert fald at kigge på skiltene, som er sat op på grund af den sponsorordning, som man har. Den er ikke tilstrækkelig, og derfor er vi altså villige til at være positive over for forslaget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Lovforslaget drejer sig om statstilskud til zoologiske haver, og jeg finder, det vil være rimeligt, at vi først ser på, om vi overhovedet skal

[Inger Stilling Pedersen.]

have zoologiske haver. Meningerne herom er delte, men inden man, som nogle gør, tager et kategorisk standpunkt, kan det nok være betimeligt at se lidt på de vilde dyrs levevilkår i dag.

Man er i de senere år blevet klar over, at det er nødvendigt at gribe ind, hvis man skal sikre arternes beståen, og det har så igen medført fredning af dyrene og oprettelse af nationale dyreparkeer i hjemlandene.

Hvis vi herhjemme af forskellige grunde ønsker at have zoologiske haver – der har været nævnt flere af dem i dag, og jeg kan også tilslutte mig det undervisningsmæssige i det, det er jo spændende at se et rigtig vildt dyr, lige så spændende som det kan være at se en rigtig ko for dem, der aldrig har set det før – må kravet være, at dyrene får levevilkår så tæt på det naturlige miljø som muligt. Den gammeldags form, måske også den billigste, hvor dyrene er udstillet i et bur og går hvileløst frem og tilbage, kan ikke tolereres. Og så kommer vi til det næste. Skal dyrene leve i disse frie og naturlige omgivelser, så koster det penge, det koster mange penge at indrette og drive zoologiske haver, og derfor er det naturligt, at spørgsmålet om statstilskud bliver aktuelt.

Vi kan også se på forslaget her, at det ikke kan lade sig gøre at realisere nogle af planerne, uden at man på forhånd ved, at man har økonomiske midler til rådighed. Vi finder det også rigtigt, at man stiller bestemte krav til de zoologiske haver, for at de kan opnå statstilskud, og vi vil også udtrykke tilfredshed med, at lovforslaget ikke alene omfatter Københavns zoologiske have, men åbner mulighed for andre og i første omgang Ålborgs.

Kristeligt folkeparti kan tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Bodil Emanuel (DKP):

Jeg synes heller ikke, der er nogen grund til at holde særlig store og lange taler om nytten og gavnen af zoologiske haver. Mange af vore børn har netop gennem deres opvækst fået udbytte af at komme derud.

Det, man må sige, er vel nok, at det er for dyrt at se dyr. Det er blevet alt for dyrt at komme derud, og det er vel også det, der er årsagen til, at det hele stagnerer. Derfor er dette lovforslag, som kan sikre havens drift, meget positivt, og det vil vi da i høj grad støtte. Det

har også i høj grad betydning for Ålborg zoologiske have.

Så vil jeg godt sige til hr. Poulsgaard, at forleden dag forstod jeg på ham, at han ikke ønskede at sætte den lille havfrue i bur og tage entré for, at vi kunne komme ind at se hende, men nu ligger der altså her fra hr. Poulsgaard en antydning af et forslag om, at skoleklasserne ikke kan komme gratis ind at se dyr, og det kan jeg da slet ikke forstå ud fra den betragtning, han fremførte forleden dag.

Jeg kan tilsige kommunisternes støtte til en positiv udvalgsbehandling.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg vil da gerne takke de aller-, allerfleste ordførere for tilslutning til forslaget. Det kan jeg jo ikke gøre med hr. Poulsgaard – hvad jeg heller ikke havde ventet – som mente, at dette forslag var udtryk for noget, der ikke vedrørte staten en papand. Det gør det heller ikke, for her drejer det sig om levende dyr, og i øvrigt følte jeg det med de udmærkede forslag, hr. Poulsgaard kom med, som om fremskridtspartiet har startet en julekonkurrence mellem hr. Voigt og hr. Poulsgaard om særprægede ordførelser. Jeg vil blot komme med den bemærkning, at der ligger et lovforslag, der ligger en stor betænkning og et stort udvalgsarbejde bagved. Jeg synes egentlig, det er fantastisk, at man med en sådan arrogance og en sådan hovenhed virkelig afviser et dygtigt arbejde udført af en række fornuftige mennesker.

Så skal jeg kun sige, at de spørgsmål, der måtte være – og jeg forstår udmærket dem, der kan have betænkeligheder ved dyreparkeer – kan vi opklare under udvalgsarbejdet.

Poulsgaard (FP):

Hr. kulturminister, nu gik det faktisk lige så godt med os to, og jeg kunne sige tak lige før, hvorfor så den tone her? Arrogance – selvfølgelig anerkender vi da det arbejde, der er udført af udvalget. Vi har fået et lovforslag, og det skal vi tage stilling til, og jeg har vist givet udtryk for min stilling. Der er ingen underkendelse af det arbejde, der er udført. Jeg kommer med nogle ideer, som jeg naturligvis for fremskridtspartiet vil fremføre under det udvalgsarbejde, som nu kommer, om at tilføre haven midler, men jeg synes nok, at er der nogle, der optræder arrogant herinde, er det faktisk samt-

[Poulsgaard.]

lige forligspartier, de sparehelte, der i fjernsynet hver tredje morgen skal stå frem og fortælle: nu skal de røde land og rige, og nu skal de lige klare problemerne, men de bliver ved med at pøse midler ud til ting, som ikke rager staten en papand.

Formanden:

Nu er det jo dette forslag, der behandles ...

Poulsgaard (FP):

Nå ja, men all right, ja men det er økonomisk ...

Formanden:

Det er dette forslag, der behandles. Jeg beder taleren holde sig til forslaget.

Poulsgaard (FP):

All right, så var der måske andre muligheder end decideret statstilskud. Lav nogle lotterier, få nogle private sponsorer, og hvad der ellers kunne tænkes. Lad os da se på den slags ting, for hver evige gang man tror, man har løst problemet på en eller anden form, og man er begyndt på den her tilskudsgalej, er det steget og steget i himmelflugt, og så må man på et eller andet tidspunkt begynde at regulere og gribe ind, og det er sådanne tilstande, vi vil undgå.

Og så til kommunisterne: den lille havfrue koster ikke skatteyderne en krone. Jeg sagde, det var en mulighed, men kan de andre muligheder med reklame, altså et indslag i tv, hvor man belyser havens emne og får frivillige bidrag ind, bevirke, at haven får midler, er det ikke sikkert, at skolebørnene kommer til at betale for det. Vi kan bare ikke blive ved med det gratisprincip.

Albertsen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Poulsgaard, at jeg tror nok, jeg på samtlige øvrige ordføreres vegne kan tillade mig at sige, at vi gerne vil have os frabedt at blive karakteriseret som arrogante. Vi har taget stilling til et lovforslag, som betyder mange menneskers beskæftigelse, som er et værdifuldt led i undervisningen i de byer, det drejer sig om, og i de store områder, der har mulighed for at besøge disse haver. Vi har taget stilling til et lovforslag, som indebærer, at nogle af vores mest værdifulde turistattraktioner kan bevares. Det er ud fra dette

grundlag, vi har taget stilling, en positiv stilling, vel vidende hvad konsekvenserne er, og dem er vi også villige til at acceptere.

Karakteristikken og bemærkningen kunne hr. Poulsgaard derfor ganske have sparet sig.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Jeg vil gerne sige til hr. Albertsen, at det var ikke mig, der bragte ordet »arrogance« ind i billedet. Det var hr. Albertsens partifælle, der brugte det ord om det indlæg, jeg kom med.

Så var fru Gerda Møller inde på, at det ikke var stagneret. Nej, tallet er det samme, men hvis vi ser på den øgede turiststrøm og den øgede befolkningsmængde, så har tallet faktisk været nedadgående, og det er for dårligt. All right, det må de konservative selv om, men jeg synes, den tale, jeg hørte derfra, skuffede mig.

Gerda Møller (KF):

Så var det jo godt, jeg bad om ordet, for det, jeg kom op for at sige, var et svar på hr. Poulsgaards langten ud efter partierne – om de nu er forligspartier eller ikke – med hensyn til, at vi kunne bruge penge til dette formål.

Det konservative folkeparti har i hvert fald flere gange, også i forbindelse med sidste finanslov, anvist besparelser på 7 mia kr., og når vi kan det, kan vi godt få råd til at ofre 3 mill. kr. på zoologiske haver over en årrække.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg vedstår, at jeg bragte ordet arrogance ind i forbindelse med hr. Poulsgaard, men jeg begrundede hvorfor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om indskud på etableringskonto. (Lovf. nr. L 9) samt over:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidigt investeringsfradrag for maskiner, inventar og lignende driftsmidler. (Forlængelse af loven for 1977). (Lovf. nr. L 18)

og endelig over:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger. (Ophør af halvårsbegrænsningen). (Lovf. nr. L 82).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udv. f. forretningsordenen (8/12 76):

Udtræder: Kjørulff-Schmidt

Nyt medlem: Glistrup

Erhvervsudvalget (8/12 76):

Udtræder: Glistrup

Nyt medlem: Nauerby

Udtræder: Voigt

Nyt medlem: Hölge

Undervisningsudvalget (8/12 76):

Udtræder: Svend Andersen (Rosk. a.)

Ny stedf.: Poulsgaard

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 9. december, kl. 10 med følgende dagsorden:

Første behandling af:

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1977–31. marts 1978.

Mødet hævet kl. 17.39.
